

Invulling lastenverlichting ondernemers 2022

Het college wordt gevraagd om in te stemmen met het invullen van de voor 2022 voorziene lastenverlichting van € 5,7 mln. voor ondernemers door:

- a. in 2022 geen precariobelasting voor terrassen te heffen (€ 4 mln.)
- b. ondernemers tegemoet te komen door de leges voor het bijschrijven van leidinggevend op horecaverunningen voor 2022 te verlagen (€ 0,7 mln.).
- c. de uitvoering van de vermakelijkhedenretributie voor evenementen uit te stellen tot 2023 (€ 1 mln.)

Achtergrond

In de meerjarenbegroting 2021-2024 is een incidentele lastenverlichting voor ondernemers opgenomen van € 10 mln. voor zowel 2021 als 2022. De raad heeft hier in 2021 invulling aan gegeven door de heffing van de reclamebelasting uit te stellen tot 1 januari 2022 (geraamde opbrengsten € 9,9 mln.). Gelet op de forse impact van de corona-uitbraak op de Amsterdamse horeca is er tevens voor gekozen om een deel van de begrote lastenverlichting voor 2022 naar voren te halen en net als in 2020 geen precario voor terrassen te heffen (geraamde opbrengsten € 4 mln.). Daarmee is tegemoet gekomen aan de wensen van het Georganiseerd Bedrijfsleven Amsterdam (GBA). Daarnaast is er voor gekozen om een deel van de voor 2022 begrote lastenverlichting naar voren te halen om marktondernemers in 2021 lastenverlichting te bieden (€ 0,3 mln.). Voor 2022 resteert daarmee een bedrag van € 5,7 mln. dat kan worden aangewend voor lastenverlichting voor Amsterdamse ondernemers.

Mogelijkheden en overwegingen inzake lastenverlichting voor ondernemers via gemeentelijke belastingen en heffingen

De mogelijkheden om via gemeentelijke belastingen en heffingen lastenverlichting aan ondernemers in 2022 te bieden zijn als zodanig ongewijzigd gebleven ten opzichte van 2021. Wanneer kostendekkende bestemmingsheffingen voor ondernemers (rioolheffing en reinigingsrecht, waarvoor het principe 'de gebruiker betaalt' geldt), en belastingen die worden betaald door bezoekers (toeristenbelasting en VMR) buiten beschouwing worden gelaten, kan voor het bieden van lastenverlichting gekeken worden naar de OZB, de precariobelasting en de reclamebelasting. Ook kan worden gekeken naar de bedrijveninvesteringszones (biz) en specifieke leges om lastenverlichting te bieden.

Bij het wegen van de verschillende mogelijkheden om invulling te geven aan de lastenverlichting in 2022, dienen zich de volgende aandachtspunten aan:

- Omdat de gemeentelijke heffingen die van toepassing zijn verschillen per ondernemer en deels afhankelijk zijn van feitelijk gebruik van gemeentelijke voorzieningen (bijvoorbeeld voor de rioolheffing) en gebruik van de openbare ruimte (voor de precariobelasting en de

reclamebelasting), is er geen generieke lastenverlichting/korting voorhanden waar alle ondernemers in gelijke mate van profiteren.

- Gemeentelijke belastingen zijn naar hun aard grofmazige instrumenten, die uitgaan van gelijke behandeling van gelijke gevallen. Ze lenen zich daarmee in beperkte mate voor gerichte ondersteuning van ondernemers. Bij de uitvoering van heffingen mag bijvoorbeeld geen onderscheid gemaakt worden tussen ondernemingen die ernstige hinder van de corona-crisis hebben ondervonden en ondernemingen die juist goed rendeerden tijdens de crisis. Gemeentes mogen namelijk geen belasting heffen naar winst, draagkracht of vermogen: dat is voorbehouden aan het Rijk.
- Doordat in 2021 een deel van de voor 2022 begrote lastenverlichting naar voren is gehaald, is de ruimte voor lastenverlichting in 2022 aanzienlijk beperkter en zullen keuzes moeten worden gemaakt.
- Er is op dit moment meer kennis voorhanden van de effecten van de corona-crisis op de verschillende branches dan bij het invullen van de lastenverlichting voor 2021.

Lastenverlichting via OZB ligt niet in de rede

Het toepassen van een korting op de OZB voor zakelijk vastgoed (bijvoorbeeld voor de tariefgroep gebruikers) zou voordeel opleveren voor een grote groep ondernemers. Daar staat tegenover dat ook ondernemers die in het geheel geen hinder van de crisis hebben ervaren, profijt zouden hebben van een dergelijke maatregel. Aangezien de tarieven OZB jaarlijks geïndexeerd worden, is de kans aanzienlijk dat een incidentele verlaging van het tarief wegvalt tegen de verhoging die volgt uit de indexatie.

Lastenverlichting via de reclamebelasting evenmin opportuun

Ook de reclamebelasting is van toepassing op een bredere groep ondernemers en organisaties. Het beschikbare budget voor de lastenverlichting in 2022 is met € 5,7 mln. ontoereikend om in het geheel geen reclamebelasting te heffen, waarvan de opbrengsten zijn geraamd op € 9,9 mln. MKB Amsterdam heeft aangegeven de beschikbare lastenverlichting bij voorkeur in te zetten om de tarieven te verlagen, danwel een ruimere vrijstelling te hanteren, om daarmee kleinere ondernemers tegemoet te komen. Dat ligt om verschillende redenen echter niet voor de hand.

Net als voor de OZB geldt dat ook (grote) ondernemers die in het geheel geen hinder van de crisis hebben ervaren, profijt zouden hebben van lagere tarieven. Het incidenteel verruimen van de vrijstelling (het volume aan reclame dat buiten de heffing wordt gelaten) is evenmin een optie. Bij het bepalen van de aanslag wordt de oppervlakte van alle aanwezige reclameuitingen bij elkaar opgeteld. Een groot deel van de ondernemers (ook MKB-bedrijven) zou vanwege deze cumulatie in het bepalen van de heffingsmaatstaf alsnog een aanslag zouden krijgen. Omdat het voor ondernemers de eerste keer is dat ze een aanslag voor de reclamebelasting ontvangen, zal incidentele verlaging van de tarieven niet als 'lastenverlichting' ervaren worden: er valt immers een rekening op de mat waar ondernemers in de afgelopen jaren niet mee zijn geconfronteerd.

Daarnaast staat het verruimen van de vrijstelling haaks op de ambitie van het college om de verrommeling van de openbare ruimte tegen te gaan. De reclamebelasting is een heffing met een regulerend karakter: het verkleinen of verwijderen van reclame heeft invloed op de hoogte van de aanslag en kan daarmee een prikkel zijn voor ondernemers om voor minder reclame te kiezen. Deze prikkel zal logischerwijs minder sterk zijn bij lagere tarieven of verruiming van de vrijstelling. Tot slot zou aanpassing van het tarievenstelsel aanzienlijke uitvoeringscomplexiteit met zich meebrengen.

Bereik van lastenverlichting via de biz-aanslagen te beperkt

Het aanwenden van de beschikbare voor het ondersteunen van de 68 bedrijveninvesteringszones (biz'en) in de stad lijkt in beginsel een aantrekkelijke optie. Een korting op de bijdrage die ondernemers leveren aan hun biz in 2022 of het verhogen van de subsidie aan de biz'en zou betekenen dat ondernemers een grotere mate van vrijheid hebben om zelf te bepalen waar in hun specifieke gebied behoefte aan is en daarin te investeren. Mogelijkerwijs kan ondersteuning van de biz'en ook een prikkel zijn om in 2022 door te gaan met deze samenwerkingsverbanden (voor continuering van een biz moeten van rechtswege periodieke draagvlakmetingen worden uitgevoerd). Daarmee zou een gebiedsgerichte bijdrage aan het herstel van deze gebieden kunnen worden geleverd die aansluit bij de behoeften van ondernemers.

Er is echter geen stedelijke dekking van bedrijfsinvesteringszones. Slechts een beperkt deel van de ondernemers in de stad is daarmee aangesloten bij een biz. De bedrijfsinvesteringszones in Amsterdam bevinden zich daarnaast vrijwel allemaal in het centrum van de stad. Noord kent geen biz'en en Zuidoost en Nieuw-West momenteel slechts enkele. Daarmee zouden ondernemers buiten het centrumgebied niet of nauwelijks van deze maatregel profiteren. Daarbij komt dat er voor biz'en en andere ondernemerscollectieven en samenwerkingsverbanden tussen ondernemers voldoende mogelijkheden zijn om subsidie aan te vragen.

Voorstel inzake invulling lastenverlichting in 2022

In het verlengde van de hierboven geschetste overwegingen, wordt het college gevraagd om in te stemmen met het gericht inzetten van de ruimte voor lastenverlichting om de horeca en de evenementensector te steunen, twee branches die ernstige schade door de corona-uitbraak en de beperkende maatregelen van het Rijk hebben geleden. Het college wordt gevraagd om in te stemmen met het invullen van de voor 2022 voorziene lastenverlichting van € 5,7 mln. voor ondernemers door:

- a. in 2022 geen precariobelasting voor terrassen te heffen (lastenverlichting van € 4 mln.)
- b. ondernemers tegemoet te komen door de leges voor het bijschrijven van leidinggevend en op horecaverunningen voor 2022 te verlagen (lastenverlichting van € 0,7 mln.).
- c. de uitvoering van de vermakelijkhedenretributie voor evenementen uit te stellen tot 2023 (lastenverlichting van € 1 mln.)

Ad a: geen precario voor terrassen

Het niet heffen van precariobelasting voor terrassen is een directe lastenverlichting voor een groep ondernemers die hard geraakt is door de crisis en met verschillende lockdowns te maken heeft gehad. Het niet heffen van precario voor terrassen is een maatregel die goed uitvoerbaar is en geen fiscaal-juridische risico's met zich meebrengt voor de houdbaarheid van andere (precario)belastingen. De opbrengsten van de precariobelasting voor terrassen zijn in de meerjarenbegroting 2021-2024 geraamd op € 4 mln. voor 2022.

Ad b: Tijdelijke verlaging leges voor het bijschrijven van leidinggevend en op de horecaverunning

Daarnaast wordt voorgesteld om ondernemers een tegemoetkoming te bieden in de kosten voor het bijschrijven van leidinggevend en op de vergunning. De branche geeft aan dat ondernemers nu vaak niet meteen een nieuwe leidinggevende laten bijschrijven omdat bij elke losse aanvraag een drempelbedrag (€ 382,40) betaald moet worden, naast € 40,70 per elke nieuwe leidinggevende. Het is daarmee voordeliger om leidinggevend en 'op te sparen' en in 1 keer meerdere wijzigingen door te geven. Het risico op een sanctie wordt

in de praktijk vaak voor lief genomen. Door ondernemers een tegemoetkoming te bieden in de legeskosten kan een drempel worden weggenomen en bijgedragen worden aan het actueel houden van het vergunningenbestand met de praktijk.

Bij het bijschrijven van een leidinggevende wordt gecontroleerd of de leidinggevende voldoet aan de eisen die de gemeente stelt, waaronder eisen in het kader de openbare orde en veiligheid. Deze controle kan ook bijdragen aan het tegengaan van ondermijning. Door voor 2022 het tarief voor het drempelbedrag te verlagen van €382,40 naar € 100 per aanvraag, en het bedrag van voor het bijschrijven van een leidinggevend van € 40,70 naar € 20, wordt een lastenverlichting geboden van € 0,7 mln.

Beide maatregelen sluiten aan bij de wensen van Koninklijke Horeca Nederland en Amsterdam City en komen expliciet terug in het herstelplan dat door deze partijen is gepubliceerd.

Ad c: uitstellen vermakelijkhedenretributie voor evenementen tot 2023

In beginsel wordt de vermakelijkhedenretributie (VMR) gedragen door bezoekers, die de heffing betaling wanneer ze een kaartje kopen (de aanbieder brengt de VMR in rekening en draagt de heffing af aan de gemeente). Aanpassingen in de tarieven of het opschorten van VMR leidt daarmee onder normale omstandigheden niet tot directe lastenverlichting voor de betreffende aanbieders. In 2022 doet zich echter het bijzondere geval voor dat een (zeer) groot deel van de grootschalige evenementen die zijn gepland, evenementen betreft die in 2020 en 2021 niet mochten doorgaan vanwege de corona-beperkingen en zijn doorgeschoven naar 2022. Omdat de kaartverkoop heeft plaatsgevonden in 2020 of 2021, zal het in 2022 in veel gevallen niet mogelijk zal zijn om de kosten op bezoekers te verhalen.

De branche heeft de zorg uitgesproken dat de VMR in 2022 daarmee uit eigen zak moet worden betaald. Door de invoering van de heffing uit te stellen tot 2023 kan deze groep ondernemers gerichte lastenverlichting en ruimte voor herstel worden geboden. De opbrengsten voor de VMR evenementen zijn in de meerjarenbegroting 2021-2024 geraamd op € 1 mln. voor 2022.

Bij de VJN 2021 is daarnaast al besloten dat in het kader van de coronacrisis de invoering van beprijzing (verhuur) van gebruik van gemeentegrond voor evenementen wordt uitgesteld tot 2023. De opbrengsten van het (privaatrechtelijk) beprijzen van evenementen zijn in de meerjarenbegroting 2021-2024 oorspronkelijk geraamd op € 2 mln. voor 2022. Het uitstellen van deze maatregel houdt een aanvullende directe lastenverlichting voor de evenementenbranche in van € 2 mln.

Technische uitwerking via de verordeningen

De lastenverlichting wordt als volgt formeel-technisch vormgegeven:

- In de Verordening op de vermakelijkhedenretributie voor evenementen op het land wordt de datum van ingang van de heffing gewijzigd naar 1 januari 2023. De wijzigingsverordening wordt aangeboden aan de raad bij de begroting 2022 en tegelijk met de begroting vastgesteld.
- In de Legesverordening wordt de tarieventabel op het onderdeel bijschrijven leidinggevend horecaverunning gewijzigd. De legesverordening wordt op 15 november 2021 behandeld in de raad.

In het kader van de lastenverlichting 2021 zijn de tarieven voor terrassen in de verordening op de precariobelasting op nul gesteld. Omdat de verordening geen einddatum kent, is geen verdere actie nodig om ook in 2022 geen precario voor terrassen te heffen.

Financiële onderbouwing

- Het niet heffen van de precariobelasting voor terrassen in 2022 betekent een inkomstenderving van € 4 mln. (negatieve baten). Daarbij wordt uitgegaan van het bekende areaal en de tarieven 2022 zoals die oorspronkelijk zijn vastgesteld door de raad.
- Het uitstellen van de VMR voor evenementen tot 2023 betekent een inkomstenderving van € 1 mln. (negatieve baten). Daarbij is uitgegaan van het door de raad vastgestelde tarief van € 1,50 per bezoeker en 700.000 bezoekers aan betaalde evenementen.
- Het verlagen van de tarieven leidt tot een inkomstenderving en incidentele hogere uitvoeringslasten van in totaal € 0,7 mln. Daarbij is uitgegaan van het volume aanvragen van een regulier kalenderjaar (in dit geval peiljaar 2018) en is gerekend met een stijging van het aantal vragen door de lagere drempelkosten van 30%. Er zal zorgvuldig worden gemonitord of dit bedrag toereikend is om de kosten te dekken als het aantal aanvragen fors hoger wordt dan de geschatte 30%.

Deze maatregelen worden gedekt vanuit het resterende budget voor lastenverlichting in 2022 van € 5,7 mln.